

Helen Lorin Grenfell

Colorado közoktatásügyi minisztere.

Írta: Bédy-Schwimmer Rózsa.

Az amerikai közoktatásügyi viszonyok tanulmányozása közben legjobban az lepett meg, hogy az Egyesült-Államok legpéldásabb közoktatási és gyermekvédelmi intézményeit ott találtam, ahol nyolc év óta asszony a közokta-

1905-ben tett amerikai tanulmányútja után egy nyilvános előadásban, amelyben Helen Lorin Grenfell asszony miniszteri működését a legnagyobb elragadtatással ismertette.

A kiváló asszony egyetemi tanulmányainak elvégzése után Denverben tanítónő lett. Minthogy Colorádóban a nők még nem élveztek politikai jogokat, a fiatal lelkes tanítónő nem sejtette, hogy valamikor a közoktatásügy legfőbb ura, azaz asszonya, lesz hazájában. Rendkívüli pedagógiai tehetség, benső hajlam vitte a tanári pályára, amelynek különböző fokain át — tanfelügyelő volt néhány évig — aránylag rövid idő alatt jutott a legmagasabb polcra.

Már tanítónő korában föltűnt a különböző társadalmi szervezetek keretében végzett szociálpedagógiai kísérleteivel, s amikor 1893-ban a coloradói nők megkapták az általános

aktív és passzív választójogot, megnyílt annak lehetősége, hogy az ország legkiválóbb szakembere a legmegfelelőbb helyen érvényesítse ragyogó tehetségét.

Tényleg csakhamar meg is választották közoktatásügyi miniszterré. (Az Egyesült-Államokban a nép maga választja hivatalnokait.) Nemcsak saját pártja, hanem az összes politikai pártok férfiai és asszonyai ő rá szavaztak, mert tudták, hogy gyermekeik legfontosabb érdekét, a közoktatás ügyét jobb kezekre, világosabb észre, melegebb szívre nem bízhatják.

Grenfell asszony az angolszász faj tipikus képviselője. Intelligenciát sugárzó szép asszony, aki hivatalában épp úgy, mint otthonában, szeretetreméltó humorral és mindenre kiterjedő, szinte anyás gonddal tartja fenn a rendet. Asszonyos átérzések lágyítják bámulatos energiáját: ideálja, példaképe a politikus nőnek.

Miniszteri működését a gyermek mindenirányú szükségletének gondos tanulmányozása, melegszívű kutatása és minden igényének kielégítésére való törekvése jellemzi. Egyenlő figyelmet szentel a fejlődés pszichológiai és fiziológiai követelményeinek, számot vet a millió hatásának eddig kevésbé észrevett jelenségeivel is, és hatalmas tudással, lelkes akaratral törvényalkotások formájába önti tanulmányozásának minden eredményét.

Munkájában nem ismer pártpolitikai korlátozást, és Colorado társadalmával meg tudta értetni, hogy tisztességes emberek közt a közoktatásügy nem lehet pártpolitika tárgya. Az ő törvényjavaslatait nem is bírálták soha pártszempontból. Colorado szülei lelkes helyesléssel követik törvényalkotó szándékait. Apák és anyák hogyan támogatnák azt, aki minden tetével az ő gyermekeik életét akarja gazdagítani és mélyíteni?

Az ő vezetése mellett Colorado közoktatás és gyermekvédelem dolgában az Amerikai Egyesült-Államok mintaor-

szaga lett. Amikor miniszterségének első négy éve lejárt, közlekedéssel újból megválasztották, a második turnus után pedig harmadszor is rábízták a közoktatásügy vezetését.

Működésének ebben a szakában nem érezte magát oly erősnek és egészségesnek, amilyennek — szerinte — hivatalának lelkiismeretes betöltéséhez lennie kellett, s azért kijelentette, hogy nem jelölteti magát többé. Ez óriási izgalmat keltett hazájában. Az egész országban kívánták, hogy Mrs Grenfell elhatározása ellenére negyedszer is jelöljék. Deputációk keresték föl, rengeteg aláírással ellátott kérélevelet intéztek hozzá, de ő hajthatatlan maradt.

„Egy pillanatig sem haboznék, — válaszolta, — ha csak múló bajról volna szó. örömet elfogadnám újból a tisztséget, amelynek révén mindazt valóra válthatom, amit hazám gyermekeiért, a jövő nemzedék boldogítása érdekében szükségesnek tartok. Orvosaim azonban egy olyan súlyosabb baj kezdetét vélik fölismerni, amely meggátolhatja abban, hogy a hivatallal járó követelményeknek kifogástalanul eleget tegyek. Nem magamat akarom kímélni, hanem azt az állást félttem, amely a legéberebb körütekintést és sohasem nyugvó odaadást követeli.”

Amikor Colorado polgársága fölismerte, hogy Mrs Grenfell elhatározása megdönthetetlen, utódjául Mrs Helen Wixson személyében újból nőt állított a közoktatásügy élére.

Az új közoktatásügyi miniszter-asszony mellett Helen Lorin Grenfell számára új állami hivatalt szerveztek, amelyben kisebb fáradtsággal és lekötöttséggel szolgálhatja azt az ügyet, amelynek ő az egyik legnagyobb szakembere.

„Mrs Grenfell is the most womanly woman and at the same time as big as all we men together” (Grenfell asszony a legnőiesebb nő és egyben sokkal többet ér, mint mi férfiak együttvéve) mondta róla Mr Alva Adams, Colorado kormány-

zója egy nyilvános gyűlésen, a férje pedig a világ legtökéletesebb asszonyát látja benne. Mérnök létére csak laikus módra bírálhatja felesége munkáját, de „mint Colorado polgára büszkén állítja, — amit hivatott szakemberek is megerősítenek, — hogy feleségénél különb szakember még nem vezette az állam közoktatásügyét.

Az ő munkássága bizalmi előleget szerzett női utódjának, neki magának pedig múlhatatlan dicsőséget.